

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt XXI. Lucius III. a Spalaton. Archiepiscopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

CAPVT XX.

Alex. III. *a Hereforden. Archidiacono.*

AD nostram noveris audientiam pervenisse, unde, si verum est, plurimum admi-
ramur, & adversus vos jure movemur, quod in Ecclesiis in vestra jurisdictione
constitutis ^b vicarios, nisi ab eis exortâ pecuniâ, nullâ ratione ministrare permitti-
tis, & ^c personas Ecclesiarum, quasi servos & censuarios singulis annis indebitis
exactionibus gravare præsumitis, extorquendo ab eis pecuniam, & procuratio-
nes, ^d eas diversis nominibus, aliquando auxilium Episcopi, interdum ejusdem
Episcopi, & vestras ^e consuetudines nuncupantes: quas si vobis fortè reddere
contendunt, vos easdem personas, & Ecclesiarum vicarios ab officio suspenditis,
& in eorum Ecclesiis divina prohibetis officia celebrari, & inter cætera de-
narium ^f chrismatibus pro voluntate vestra ab eis in vestre salutis periculum ex-
torquere præsumitis, hujusmodi exactionem, ut eam liberius videamini exigere,
quandoque consuetudinem Episcopalem, quandoque synodalia, quandoque pas-
chales denarios appellantes. *Et infra:* Quia verò non decet vos clericos ita viliter,
& inhonestè tractare, disc. v. per A. f. m. quat. ab eis pro ministerio ecclesiastico
exercendo, sive pro vicariis assignandis, seu pro chrismate nullatenus exigatis pec-
cuniam, & eos indebitis exactionibus, aut procurationibus de cætero gravare, vel
personas eorum, aut Ecclesias sine manifestâ ratione, & rationabili causâ nullate-
nus interdicto supponere præsumatis, &c. Alioquin si ad nos exinde iterata quere-
la pervenerit, &c.

NOTÆ.

- ^a *Hereford.*) Ita legitur in secunda colle-
ctione, sub hoc. titul. cap. 3. ex qua tran-
scribo textum hunc, etsi mutilum, & truncatum;
nam tam ex prioribus, quàm mediis, & postero-
ribus verbis constat, in eo plures esse lacunas.
De Herefordensi Ecclesia nonnulla adduxi in
cap. 2. de tempor. ordin.
^b *Vicarios.*) Sive perpetuos, sive temporales,
de quibus egi in cap. 1. cap. ad hæc, de officio
vicarii.
^c *Et personas.*) Parochos videlicet, & be-

neficiarios, juxta tradita in cap. 8. & 12. de re-
script.

^d *Procuraciones indebitas.*) Nam tempore visi-
tationis, tam Episcopo, quàm Archidiacono pro-
curaciones à jure præscriptæ sunt solvendæ, ut
probavi in cap. cum Apostol. de censibus.

^e *Consuetudines.*) Facit textus in cap. licet 3.
de penis, ubi etiam de diocesi Conventrensi An-
glia agit.

^f *Denarios chrismatibus.*) De quibus egi supra
in cap. ea 15. ubi hujus secunda partis commen-
tarium dedi: prioris autem partis commenta-
rium invenies in cap. 1. ne Prælati.

CAPVT XXI.

Lucius III. *a Spalaton. Archiepiscopo.*

DE simoniacè verò ordinatis juxta postulationem tuam certum tibi non possu-
mus dare responsum, nisi plenius nosceremus, qualiter fuerint ordinati;
cùm quidam, licet secundum quandam speciem, ut potè ignorantibus ordinatis, si-
moniacè ordinentur: in suis tamen possunt ordinibus remanere, quia simoniaci
non sunt.

NOTÆ.

- ^a *Spalaton.*) Ita legitur in prima collectione,
sub hoc titul. cap. 18. ubi additur pars capi-
tis Super eo, quod: unde cognoscitur in præsentibus
referri partem textus in cap. super eo, de bigamis,
ubi notavi.

COMMENTARIUM.

- ² **V**ariis modis potest quis simoniacè ad ordi-
nes ascendere. Primò cùm ipse scienter pre-
tium dedit Episcopo, vel alii ministro pro ipso
D.D. Gonzal. in Decretal. Tom. V,

gradu sacri ordinis assequendo, ut probavi cap. 1.
hoc titul. Secundò cùm per ignorantiam ordina-
tur simoniacè, quod duobus modis contingere
potest: primò cùm ordinatur quis ignoranter ab
Episcopo simoniaco, quia in alia ordinum colla-
tione peccavit, ideoque ut simoniacus suspensus
erat ab Ordinum collatione, juxta tradita supra
in cap. 3. Secundò cùm ignorante ordinato, alius
tertius eius confanguineus, vel amicus Episco-
po, examinatori, vel alii ministro pretium dedit
pro ipsa ordinatione. Primò casu, qui ordines
suscepit ignoranter ab Episcopo simoniaco,
suspensionem incurrit, & tantum pro temporis,
aut

aut Ecclesie necessitat e in ipso gradu conservari jubetur in cap. sta tuimus, cap. si quis simoniaci 1. quest. 1. Gregor. VII. lib. 6. registr. epist. 39. ibi: Eos tantum in Ecclesia ordine recipi permittit, si eorum vita irreprehensibilis probetur. Alex. II. in Synodo Romana can. 3. apud Baronium anno 1063. Binium tom. 3. Concil. part. 2. ibi: de his autem, qui non per pecuniam, sed gratis sunt à simoniaci ordinati, quia quæstia jam à longo tempore diutius ventilata est quæstio, omnem modum dubietatis absolvimus, ita ut super hoc capitulo neminem deinceps ambigere permittimus. Quia igitur usque adeo hac venenata perniciosa hæcenus molevit, ut vix qualibet Ecclesia valeat reperiri, que hoc malo non sit aliqua ex parte corrupta: eos, qui usque modo gratis sunt à simoniaci ordinati, non tam obtentu justitia, quam intuitu misericordie in acceptis ordinibus manere permittimus, nisi forte alia culpa ex vita eorum secundum canones eis obstat. Tanta quippe talium multitudo est, ut dum vigorem canonici vigoris super eos servare non possumus, necesse sit in dispensatione ad pie condescensionis studium nostros animos ad præsens inclinemus; ita tamen ut auctoritate Sanctorum Apostolorum Petri & Pauli omnimodis interdiciamus, ne aliquis successorum nostrorum ex hac nostra permissione regulam sibi, vel alicui sumat, vel præstet: quia non hanc aliquis sanctorum Patrum jubendo, aut obediendo promulgavit, sed temporis nimia necessitas permittendo à nobis extorsit. Quod rectè ratione procedit, quia cum regula juris utriusque sit, neminem posse dare quod non habet, l. nemo, ff. de R. I. cap. nemo, cap. perfectionem 1. quest. 1. cap. Daibertum 1. quest. 7. cap. solet, de consecr. dist. 4. non immeritò is, qui à simoniaco, et si non simoniacè, & absque sua ulla culpa ordinatur, ejusdem ordinis, tanquam ab illegitimo ministro, præter intentionem principalis agentis, cooperante accepti gradus executione privatur. Circa secundum casum non consentiunt DD. & ignoranter ita per

simoniam ordinatum, eandem suspensionem incurere, docuerunt Anguianus lib. 4. contror. cap. 6. Hallierius de sacris elect. sect. 7. art. 3. §. 2. Binsfeldius in præfenti, vers. Quarta conclusio. Quorum sententia probari videtur ex cap. præsentium 1. quest. 5. cap. per tuas 3. hoc titul. ex præfenti textu, in quo dispensationem Pontificiam contineri, docuit Hallierius ubi supra. Sed contrariam sententiam docuerunt meritò P. Suarez de censur. disput. 31. sect. 4. numer. 41. Navarr. in Manuali, cap. 25. num. 68. eo validissimo fundamento fulti, quod hæc suspensio in penam dilecti imposta sit; & ideo cessante culpa per ignorantiam, cessat pena, cap. Apostolica, de cleric. excom. ibi: Vos reddit ignorantia probabilis excusatos. Et cap. ut animatum 2. de const. lib. 6. pro qua sententia facit textus præfens disertè in illis verbis: Quia simoniaci non sunt. Nec ulla indulgentia, aut dispensationis mentio fit. Nec obstat, quod in primo casu proximè relato ordinatus per ignorantiam ab Episcopo simoniaco suspensionem incurrit: ergo & in præfenti casu suspensus manet. Nam respondetur negando consequentiam, quia in hoc casu non ordinatur quis ab Episcopo jam suspensus, ut ob eam causam non recipiat ab illo ordinis executionem; sed per talem ordinationem efficitur ordinator suspensus, cum antea non esset: ergo potuit dare executionem ordinis, quam habebat, quamvis simul ipse illum perdidit sic ordinando. Unde cum alias ordinatus non committat crimen, ob quod privetur tali executione, non est quare suspensionem incurrat: at verò in superiori casu suspensionem incurrit, quia minister suspensus erat, ut docet Suarez dict. disput. 31. sect. 4. De illo qui ignoranter per simoniam beneficium adeptus fuit, à gemus infra in cap. novit.

CAPUT XXII.

a Lucius III.

Matthæus Cardinalis secretà nobis insinuatione monstravit, quod cum fuisset ad Ecclesie tue regimen de voluntate majoris^b partis fratrum electus, quia paucis contradicentibus non valebas debita pace gaudere, quidam amicus tuus de conscientia tua, & voluntate perturbata, ei, qui magister discordiæ videbatur, certæ quantitatis munus exsolvit; & sic, quam prius sustinebas, contradictio conquievit. Nunc autem dubitas, quod non sis à labe simoniæ prorsus immunis, donec in administratione volueris remanere. Quia igitur per jam dictum Cardinalem Apostolicæ Sedis consilium quæsi visti, tibi significatione præsentium mandamus, quod multum tibi consulis, si administrationem prædictam celeriter, ac spontè dimittis, illius verbi^c Evangelici memor existens: nihil prodest homini, si universum mundum lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiat.

NOTÆ.

1. a Lucius III.) Ita etiam legitur in prima collectione, sub hoc titul. cap. final. post Concil. autem Later. part. 40. cap. 4. additur, Turonensi Archidiacono; in editione verò Surii, Archiepiscopo: & rectè, si conferantur illa priora verba: Quod cum fuisset ad Ecclesie tue regimen de voluntate majoris partis fratrum. Quæ evin-

cunt alloqui Lucium III. in præfenti Prælatum ipsum à Canonicis electum.

b Majoris.) Unde electio valebat, nisi minor pars contempta fuisset, aut rationabile aliquid opponeret contra electum, cap. Ecclesia, el. 2. cap. quia propter de elect.

c Evangelici.) Cap. 16. Matthæi.